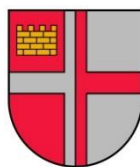

APSTIPRINĀTS

ar Ikšķiles novada pašvaldības domes
2015. gada 28.janvāra lēmumu Nr. 12; prot. Nr.1

Ikšķiles novada pašvaldība

**IKŠĶILES NOVADA
DARBA AR JAUNATNI PLĀNOŠANAS DOKUMENTS
2015 – 2017**

2015

Saturs

Terminu skaidrojums	3
Saīsinājumi.....	5
Ievads	6
1. Esošās situācijas raksturojums jaunatnes jomā	8
1.1 Vispārējie rādītāji pašvaldībā darba ar jaunatni	8
1.2 SVID analīze	11
1.3 Rīcības virzienu raksturojums	15
1.3.1 Līdzdalība	16
1.3.2 Izglītība un apmācība	18
1.3.3 Brīvprātīgais darbs	19
1.3.4 Jaunrade un kultūra	21
1.3.5 Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	23
1.3.6 Veselības aizsardzība un labklājība	25
1.3.7 Sociālā iekļaušana	27
1.3.8 Jaunatne un pasaule.....	29
1.4 Kopsavilkums.....	31
2 Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokuments	32
2.1 Nepieciešamības pamatojums	32
2.2 Mērķi un prioritātes	32
3 Rīcības programma.....	34

Terminu skaidrojums

Jaunietis - saskaņā ar Jaunatnes likumu jaunietis Latvijā ir persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Bērns – saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumu bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu, izņemot tās personas, kuras saskaņā ar likumu izsludinātas par pilngadīgām vai stājušās laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.

Jaunatnes politika – visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politika ir starpnozaru politika, ko īsteno dažādas valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes atbilstoši savai kompetencei, kā arī jaunatnes organizācijas un citas fiziskas vai juridiskas personas. Jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā līdzdarbojas arī paši jaunieši.

Darbs ar jaunatni – uz jauniešiem vērsts plānotu praktisku pasākumu kopums, kas nodrošina jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Jaunatnes lietu speciālists – pašvaldības darbinieks, kas veic darbu ar jaunatni, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidošanai, īsteno un koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jauniešu dome - viens no jauniešu līdzdalības veidiem pašvaldībā, kas sekmē pašvaldības jauniešu sadarbību, jauniešu līdzdalību pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesā, pieredzes apmaiņu un iniciatīvas.

Jaunatnes organizācija – Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība:

1. kura veic darbu ar jaunatni;
2. kuras statūtos viens no darbības mērķiem ir - veicināt jauniešu iniciatīvas un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē;

3. kurā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši vai arī vairākas biedrības, kurās kopā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši;
4. kuras valdē ir nodrošināta un statūtos noteikta jauniešu līdzdalība.

Jauniešu iniciatīvu grupa – neformālas un neregistrētas iniciatīvu grupas, jauniešu interešu apvienības.

Jauniešu centrs - vieta, kur tiek nodrošināta jauniešiem draudzīga, atvērta un atbalstoša vide, piedāvātas iespējas kopīgi plānot brīvā laika lietderīgu pavadīšanu, iegūt aktuālu informāciju un palīdzību dažādās dzīves situācijās (t.sk. arī saistībā ar projektu izstrādi un īstenošanu).

Jauniešu līdzdalība – jauniešu tiesības piedalīties jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, lēmumu pieņemšanā, līdzdarboties dažādās sabiedriskajās aktivitātēs un organizācijās.

Neformālā izglītība – ārpus formālās izglītības organizēta jauniešu interesēm un pieprasījumam atbilstoša izglītojoša darbība, kas papildina formālo izglītību un kuras mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī veicināt jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību.

Brīvprātīgais darbs – sociālās līdzdalības forma, ko veic fiziskā persona no brīvas gribas, nestājoties darba tiesiskajās attiecībās un nesaņemot par to atalgojumu. Brīvprātīgais darbs ir vērsts uz sabiedriskā labuma darbību un veicina zināšanu, prasmju un iemaņu attīstību, kā arī brīvā laika lietderīgu izmantošanu.

Dimensija – jaunatnes politikas virziens.

Indekss – skaitliski izteikts, matemātisks aprēķināts rādītājs – visaptveroši atbild uz jautājumu: kā jaunieši novērtē savas iegūtās prasmes, vēlmes un dažādu iespēju pieejamību, sagatavojoties pastāvīgai un kvalitatīvai dzīvei sabiedrībā?

Diskusija “Kafija ar politiķiem” - diskusiju metode, neformāla dialoga veidošanai starp jauniešiem un lēmumu pieņēmējiem, kā arī jauniešu iesaistīšana lēmumu pieņemšanas procesos, viedokļa paušanā un kopienas attīstībā.

Saīsinājumi

ES – Eiropas Savienība

LR – Latvijas Republika

NVO – nevalstiskās organizācijas

JSPA – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

BD – brīvprātīgais darbs

SP – skolēnu pašpārvalde

TIC – Tūrisma informācijas centrs

Ievads

Jaunieši ir ļoti nozīmīga mūsu sabiedrības daļa, kas spēj ietekmēt un noteikt atsevišķas pašvaldības attīstības tendences. Lai veidotu veiksmīgu sadarbību, nodrošinot jauniešu intereses, ir nepieciešams stratēģisks atbalsts ne vien no valsts, bet arī no pašvaldības puses, sniedzot gan morālu, gan finansiālu atbalstu nepieciešamo vajadzību apmierināšanai. Pašvaldība, veicot praktisku pasākumu kopumu, lielā mērā var veicināt jauniešu dzīves kvalitātes celšanos.

Jaunatnes politika ir mērķtiecīgu darbību kopums visās valsts politikas jomās, kas veicina jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Jaunatnes politikas mērķis ir uzlabot jauniešu dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, atbalstot darbu ar jaunatni un nodrošinot jauniešiem vieglāku pāreju no bērna uz pieaugušā statusu.

Pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās kopējā valsts jaunatnes politikas īstenošanā. Pēdējos gados vērojama tendence, ka pastiprinās pašvaldības darbs ar jaunatni. Pašvaldības darbība tiek vairāk pielāgota jauniešu vajadzībām, analizējot viņu problēmas un izaicinājumus. Vienlaicīgi tiek identificētas tās darbības, kuras nepieciešams veikt, lai uzlabotu jauniešu dzīves kvalitāti un padarītu pašvaldību pēc iespējas draudzīgāku jauniešiem.

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokumentā ir apkopoti un analizēti novada jauniešu viedokļi un sniegti risinājumi kā veicināt attīstības izaugsmi jauniešiem vēlamā virzienā. Ikšķiles novada pašvaldības jaunatnes politikas plānošanas dokuments ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments turpmākajiem 5 gadiem, kas nosaka novada jauniešu attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī to īstenošanai nepieciešamos resursus ilgtermiņa mērķu sasniegšanai.

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokuments sastāv no trīs daļām: vispārējā daļa – esošās situācijas raksturojums, otrajā daļā definēta jaunatnes politikas plānošanas dokumenta nepieciešamība un ietverti mērķi un prioritātes, un trešā daļa – rīcības plāns, kurā aprakstīts, kā fiziski tiks panākti nospraustie mērķi un norādīti kvantitatīvie rādītāji.

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokuments balstās uz sekojošām jomām: līdzdalība, izglītība un apmācība, sociālā iekļaušana, veselība un labklājība, nodarbinātība un uzņēmējdarbība, brīvprātīgais darbs, jaunatnes un pasaule, jaunrade un kultūra.

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokumenta īstenošanā ir iesaistītas pašvaldības iestādes un speciālisti, kas veic darbu ar jaunatni, un Ikšķiles novada jaunieši.

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokumenta sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem:

1. Būtiskākais nacionālais dokuments, kas nosaka jaunatnes politiku Latvijā, ir **Jaunatnes likums**, kas stājās spēkā ar 2009.gada 1.janvāri. 2008.gada 8.maijā Saeima pieņēma Jaunatnes likumu ar mērķi uzlabot jauniešu - personu vecumā no 13 līdz 25 gadiem - dzīves kvalitāti, veicinot viņu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī atbalstot darbu ar jaunatni. Jaunatnes likums nosaka jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un to kompetenci šīs politikas jomā, jauniešu līdzdalību jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī pamatprincipus finansējuma piešķiršanai jauniešu iniciatīvām, līdzdalībai lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī darbam ar jaunatni.
2. Ikšķiles novada jaunatnes politikas plānošanas dokuments ir izveidots saskaņā ar Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009. – 2018. gadam, kura virza jaunatnes politiku trīs dimensijās: jaunatnes politikas koordinācija (starpnozaru un starpsektorālā sadarbība), jauniešu konkurētspējas veicināšana un jauniešu līdzdalības un iesaistīšanās sekmēšana.
3. Vietēja līmeņa plānošanas dokuments **“Ikšķiles novada ilgtermiņa attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam”** un **“Ikšķiles novada attīstības programmas 2011. – 2017. gadam”**.
4. Lai noskaidrotu Ikšķiles novada jauniešu viedokli par pamatu ņemti dati no **monitoringa „Jauniešu politikas indeksa aprēķināšana Ikšķiles novadā”**. Pētījuma izstrāde un realizācija jaunatnes politikas īstenošanas indeksa noteikšanai Ikšķiles novada pašvaldībā tika veikta laika posmā no 2013.gada augusta līdz oktobrim. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss ļauj sistemātiski un konceptuāli apkopot un izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes un rezultātus noteiktās jauniešu dzīves jomās. Jaunatnes politikas īstenošanas indekss sniedz plašu ieskatu jaunatnes ikdienā, norādot uz pašreizējo jaunatnes situāciju novadā. Savukārt ilgtermiņā sniedz iespējas izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes sfēras un rezultātu izmaiņas, un tas ļaus izstrādāt risinājumus jaunatnes situācijas uzlabošanai.
5. 2014. gada pirmajā pusē tika veikti **“Vispārējie rādītāji darba ar jaunatni Ikšķiles pašvaldībā”**, kura ietvaros izvērtēta esošā situācija darbā ar jaunatni, veikta salīdzināšana, lai pārlicinātos par īstenotā darba ar jaunatni atbilstību jaunatnes politikas mērķim, apakšmērķiem un uzdevumiem, kā arī Eiropas Savienības un Eiropas Padomes labo praksi un identificētu jomas darba ar jaunatni īstenošanā, kurās nepieciešams veikt uzlabojumus.

1. Esošās situācijas raksturojums jaunatnes jomā

1.1 Vispārējie rādītāji pašvaldībā darba ar jaunatni

Šajā sadaļā atspoguļota pieejamā statistiskās informācija, lai radītu vispārēju priekšstatu par pašvaldību.

1	Pašvaldības nosaukums	Ikšķiles novada pašvaldība
2	Apdzīvotās vietas	Ikšķile (Ādamlauks, Daugavmala, Jaunikšķile), Aizupes, Saulesdārzs, Tīnūži, Turkalne, Ceplīši, Dobelnieki, Kalnāji, Elkšņi.
3	Teritorijas lielums (km ²)	130 km ² t.sk. 8,6km ² (pilsēta)
4	Iedzīvotāju skaits	9297 (uz 2014.gada jūliju pēc PMLP datiem)
5	Jauniešu (13-25 gadu vecumā) skaits pašvaldībā (oficiālā statistika)	1362 jaunieši (uz 2014. gada janvāri)
6	Jauniešu skaits pašvaldībā attiecībā pret pārējiem iedzīvotājiem (procentuālais iedalījums)	14.9%
7	Reģistrēto biedrību un nodibinājumu skaits, kuras darbojas pašvaldībā (iedalījums)	<p>Pēc LURSOFT datu bāzē pieejamās informācijas Ikšķiles novadā kopā ir reģistrētas 89 sabiedriskās organizācijas, biedrības vai nodibinājumi (uz 2014. gada decembri).</p> <p>Sporta biedrības:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Igora Miglinieka" basketbola sporta skola; 2. "Bērnu un skolēnu sporta centrs "Ikšķile""; 3. "Ikšķiles bērnu un jauniešu tenisa skola"; 4. "KS Sporta Klubs"; 5. "Slidotprieks" daiļslidošanas skola; 6. Florbola komanda "Ikšķile"; 7. Vīriešu volejbola komanda "Tīnūži"; 8. Sieviešu volejbola komanda "Ikšķile"; 9. Hokeja komanda "HK Leģions/Ikšķile"; 10. "Ikšķiles Sporta Klubs" veterānu basketbola komandas; 11. "Ikšķile I" vīriešu basketbola komanda; 12. "Ikšķile II" vīriešu basketbola komanda; 13. "Ikšķile III" vīriešu basketbola komanda; 14. "Bekens/Tīnūži" vīriešu basketbola komanda; 15. "FK Tīnūži" vīriešu futbola komanda; 16. Biedrība "Ikšķile Velo"; 17. Biedrība "XTeam Ikšķile";

		<p>18. Izturības sporta veidu komanda "Izturība/Ikšķile";</p> <p>19. Biedrība sporta klubs "Petank Ikšķile";</p> <p>Ikšķiles novada darbojošās, bet pašvaldībā neregistrētās sporta biedrības:</p> <p>1. "Salaspils karatē" sporta klubs;</p> <p>2. Biedrība "OK Ogre" orientēšanās sporta veids;</p> <p>3. Aikido bērnu un pieaugušo cīņas sporta klubs;</p> <p>4. Vingrošanas klubs "3 saules";</p> <p>5. "EE Fitness";</p> <p>6. Jaunsargi.</p>
8	Jaunatnes organizāciju skaits pašvaldībā	Nav uz šo brīdi (2014. gada decembri)
9	9.1. Kultūras iestādes un jauniešu pašdarbnieku kolektīvi	<p>Ikšķiles Tautas namā:</p> <p>1. Jauniešu koris "Soare"</p> <p>2. Jauniešu deju kolektīvs "Spole"</p> <p>3. Jauktais koris "Ikšķile"</p> <p>4. Amatierteātris</p> <p>Maksas nodarbības:</p> <p>1. Sporta deju nodarbības</p> <p>2. Pilates</p> <p>Tīnūžu Tautas namā:</p> <p>1. Jauniešu teātris "Āķis"</p> <p>2. Vidējās paaudzes deju kolektīvs "Upe"</p>
	9.2. Bibliotēkas	<p>Ikšķiles bibliotēka</p> <p>Tīnūžu bibliotēka</p> <p>Neierobežota pieeja interesējošajai informācijai, tai sk. grāmatas un periodiskie izdevumi, kā arī bezmaksas interneta pieejamība.</p>
10	Ikšķiles administratīvajā teritorijā atrodas 8 izglītības iestādes:	
	10.1. Pirmsskolas izglītības iestādes/izglītojamo skaits	<p>1. PII „Urdaviņa”/448 bērnu</p> <p>2. Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Ķīparu nams"/47 bērnu</p> <p>3. Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Mazulītis"/34 bērnu</p> <p>4. Ikšķiles Tautskola/11 pirmsskolas izglītības audzēkņi</p>
	10.2. Vispārizglītojošās skolas: 10.2.1. Pamatskolas/izglītojamo skaits	<p>2014./2015. m.g.:</p> <p>Tīnūžu pamatskola/168 skolēnu</p> <p>Ikšķiles Tautskola/ 36</p>
	10.2.2 Vidusskolas/izglītojamo skaits	Ikšķiles vidusskola/778 skolēnu
	10.3. Speciālās skolas/izglītojamo skaits	Pašvaldībā šādu skolu nav.
10.4. Profesionālās izglītības iestādes/izglītojamo skaits	Profesionālās izglītības kompetenču centrs "Ogres tehnikums"/1074 studējošie	

		Ikšķiles Mūzikas un mākslas skola/ 133 audzēkņi (uz 2014. gada 1. septembri)
	10.5. Augstskolas un koledžas/izglītojamo skaits	Ikšķiles pašvaldībā nav nevienas augstskolas vai koledžas.
11	Skolēnu/studentu skaits uz 10`000 iedzīvotāju	Uz 10`000 iedzīvotāju Ikšķiles pašvaldībā ir 881 skolēns.
12	Jauniešu bezdarbnieku skaits (no visiem bezdarbniekiem, procentuāli)	Kopējais bezdarba līmenis Ikšķiles novadā, ir 3,2% jeb 180 pers. (uz 2014. gada aprīli). Dati iegūti no Nodarbinātības valsts aģentūras. Pēc Nodarbinātības valsts aģentūras un Centrālās Statistikas pārvaldes sniegtās informācijas no 3.2% bezdarbnieku novadā, jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15-24 gadiem ir 11.11% jeb 20 pers.
13	Jauno uzņēmēju (līdz 25 gadiem) skaits	Nav datu
14	Ievēlēto jauniešu (līdz 25 gadiem) skaits pašvaldības domē, padomē	2013. gada pašvaldības vēlēšanās piedalījās 4 jaunieši līdz 25 gadiem, taču neviens netika ievēlēts.
15	Pašvaldības tiesībsargājošo institūciju redzeslokā esošo jauniešu skaits un procentuālā attiecība pret kopējo jauniešu skaitu	2013. gadā tās bija 67 personas jeb 4.8% no kopējā jauniešu skaita. 2014. gadā tās bija 27 persona jeb 1.9% no kopējā jauniešu skaita.
16	Jauniešu izdarītie likumpārkāpumi pašvaldībā attiecībā pret kopējo noziedzīgo nodarījumu skaitu	2013. gadā Ikšķiles pašvaldībā noziedzīgo nodarījumu skaits bija 407, no tiem 67 bija jauniešu pārkāpumi. 2014. gadā Ikšķiles pašvaldībā noziedzīgo nodarījumu skaits bija 415, no tiem 27 bija jauniešu pārkāpumi.

1.2 SVID analīze

2013. gada 26. oktobrī Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātā projekta „Jaunatnes politikas indeksa aprēķināšana Ikšķiles novadā” ietvaros Ikšķiles novadā notika pirmais novada jauniešu seminārs “Ideāla Ikšķile superīgam jaunietim”. Semināra mērķis bija uzklaut Ikšķiles novada jauniešu viedokli un noskaidrot viņu idejas, vajadzības un vēlmes.

2014. gada 13. novembrī notika diskusija “Kafija ar politiķiem”, kuras ietvaros tika veikta Ikšķiles novada jaunatnes jomas risku jeb SVID analīze.

Izstrādājot Ikšķiles novada zīmola attīstības stratēģiju, 2014. gada novembrī tika veikts pētījums, kurā noskaidrots, ka 50% jauniešu sevi uzskata par novada patriotiem. 47% jauniešu Ikšķili vērtē kā zaļu un mierpilnu novadu, 34% jauniešu iedzīvotājus raksturo kā radošus, bet 25% kā inteliģentākus un kulturālākus, salīdzinājumā ar citām iedzīvotāju vecuma grupām.

Apkopojot diskusijās un pētījumos iegūto informāciju, kā arī izvērtējot iekšējo un ārējo faktoru priekšrocības un trūkumus, tika iegūts stratēģijas plānošanas instruments.

STIPRĀS PUSES
<ul style="list-style-type: none">- Attīstīta sporta infrastruktūra, pieejamas dažādas sporta aktivitātes un nodarbības gan komandu, gan individuālajos sporta veidos;- Izstrādāta brīvprātīgo darba sistēma - iespēja veikt brīvprātīgo darbu pašvaldībā, saņemot oficiālu apliecinājumu par veikto darbu;- Pašvaldībā pieņemts darbā speciālists darbam ar jaunatni - jaunatnes lietu speciālists;- Pašvaldības budžeta ietvaros paredzēts finansiāls atbalsts jauniešu aktivitāšu veicināšanai;- Pieejams pašvaldības materiāltehniskais nodrošinājums – izveidota jauniešu telpa, nodrošināta tehniskā bāze un kanceleja, kā arī transports izbraukumiem;- Jauniešiem piemīt lokālpatriotisms – piederība un lepnums par novadu;- Radoši, talantīgi un pārliecināti jaunieši ar augstiem sasniegumiem dažādās jomās, īpaši, sportā, mācību olimpiādēs, kultūrā (amatiermākslas kolektīvi);- Pozitīva jauniešu demogrāfiskā situācija;- Plašas brīvā laika pavadīšanas iespējas - interešu izglītības pulciņi, amatiermākslas kolektīvi, sporta aktivitātes;

- Attīstīta starpnozaru sadarbība - starp pašvaldības iestādēm, speciālistiem un dažādām jomām, īpaši ar novada izglītības iestādēm, Uzņēmējdarbības veicināšanas komisiju un Veselības un sociālo lietu pārvaldi;
- Pieaugušo, atbalsts, ieinteresētība, entuziasms jauniešu iniciatīvām;
- Sakopta un labiekārtota vide un attīstīta infrastruktūra, piemēram, sporta laukumi, slidotavas, ielu vingrošanas stieņi, skeitparks, āra trenāžieri, bērnu rotaļu laukumi, slēpošanas trase u.c.;
- Laba un ērta lokalizācija attiecībā pret galvaspilsētu Rīgu un lielākajām blakus esošajām pilsētām Ogrī, Salaspilī, Lielvārdī u.c.;
- Tīra un pieejama daba, svaigs gaiss un ainavu daudzveidība, piemēram, aktīvā atpūta pludmalē pie Daugavas un dabas takas Ikšķiles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajos Zilajos kalnos;
- Augsts drošības līmenis, t.sk. regulāra sadarbība ar reģionālo pašvaldības policiju jauniešu pasākumu organizēšanā;
- Tiek nodrošinātas prakses iespējas pašvaldības iestādēs;
- Pieejami skolēnu autobusi maršrutā Tīnūži - Ogre – Ikšķile;
- Jauniešiem pieejamas dažādas pulcēšanās vietas: jauniešu telpa, Veselības un sociālo lietu pārvaldes ēkas zāle, Brīvā skola Elkšņos, semināra telpas;
- Pieejams publiskais bezmaksas internets novada bibliotēkās, TIC, jauniešu telpā, Veselības un sociālo lietu pārvaldes ēkā;
- Pieejams un attīstīts sabiedriskais starppilsētu transports – autobuss, vilciens, mikroautobusi;
- Izstrādāts nolikums jauniešu iniciatīvu projektu konkursam;
- Tiek organizēta skolēnu nodarbinātība vasarā;
- Daudzpusīgas izglītības iespējas: Tīnūžu pamatskola (eko skola), Ikšķiles Brīvā skola, Ogres tehnikums (profesionālās mācību programmas).

VĀJĀS PUSES

- Nav pietiekami attīstīts darbs ar jauniešiem vecumā no 20-25 gadiem;
- Motivācijas trūkums jauniešiem - nav kopīgu un personīgu mērķu un nav vēlme iziet no “komforta zonas”;
- Komunikācijas trūkums starp jauniešiem:
 - veidojas nelielas interešu grupas, kas ierobežo sadarbību,
 - jaunieši vairāk socializējas, izmantojot modernās ierīces;

- Nepietiekama iespēja nokļūt novada centrā no Tīnūžu pagasta un citām apdzīvotajām vietām;
- Aktivitāšu un izklaides pasākumu piedāvājuma trūkums, īpaši:
 - o Tīnūžu pagastā un apdzīvotajās vietās,
 - o ziemas sezonā;
- Jaunieši pēc skolas ir noslogoti interešu izglītībā un pašdarbnieku kolektīvos un nav laika dalībai neformālajā izglītībā;
- Aktīvo jauniešu daļa piedalās visur;
- Jaunieši pēc vidusskolas dodas studēt ārpus Ikšķiles, t.sk. daļa skolēnu mācās Rīgas skolās jau pamatskolas periodā, līdz ar to ir ierobežota jauniešu iesaiste Ikšķiles novada jaunatnes jomas attīstībā;
- Nav izveidota jaunatnes lietu konsultatīvā komisija, kura veiktu jauniešu interešu pārstāvēšanu domē;
- Jauniešiem netiek nodrošināts karjeras konsultants;
- Novadā nav jauniešu centra, kas nodrošina neformālās izglītības iespējas;
- Sabiedrībai trūkst izpratnes par jaunatnes politiku;
- Trūkst aktīvas jauniešu un ar jaunatni darbojošās NVO un biedrības novadā.

IESPĒJAS

- Laba un ērta lokalizācija – iespēja galvaspilsētā Rīgā izmantot plašo piedāvājumu - veikt praksi, apmeklēt lekcijas, apmācības, bet dzīvot patstāvīgi Ikšķiles novadā;
- Pieejami ES finanšu resursi, iespēja piedalīties dažādu projektu izstrādāšanā un realizēšanā;
- Attīstīt starptautisko sadarbību novadā;
- Attīstīt regulāru statistikas datu apkopošanu darbam ar jaunatni;
- Attīstīt starpnovadu infrastruktūru, īpaši veloceļu un sabiedriskais transports pieejamību posmā Tīnūži - Ikšķile;
- Veiksmīga starpnovadu sadarbība, īpaši ar sadraudzības pilsētām un blakus novadiem, veidojot jauniešu apmācības un piedaloties pasākumos.

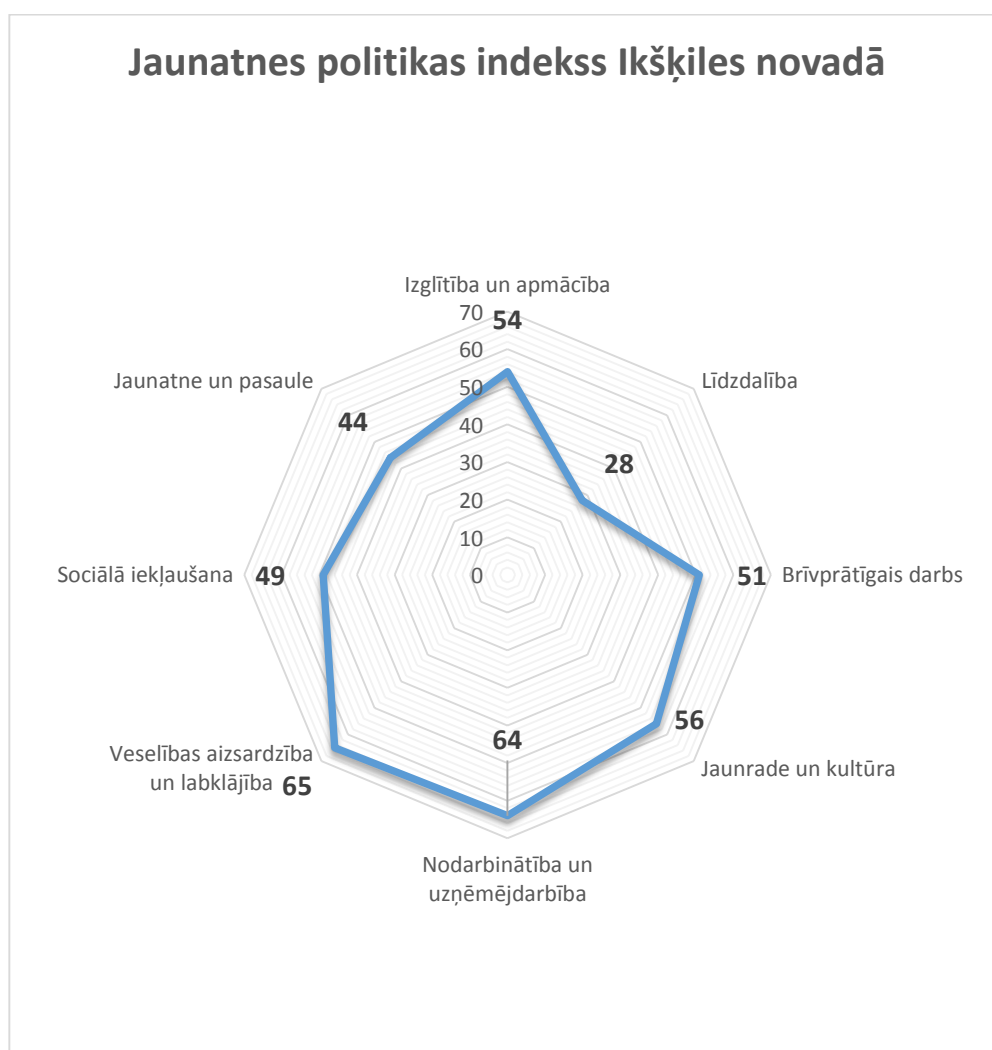
DRAUDI

- Lielāko pilsētu (Ogre, Rīga) tuvums un konkurence tajās pieejamo pakalpojumu un piedāvājumu dēļ;

- Pašvaldības finansiāls trūkums jaunatnes jomai un ES finansējumu trūkums starptautiskajiem projektiem;
- Speciālistu darbā ar jaunatni nepietiekams skaits nākotnē;
- Kvalificētu un ieinteresētu speciālistu skaita samazināšanās starpnozarū sfērā;
- Nacionālā līmenī netiek atzīta neformālā izglītība;
- Pieejamas dažādas atkarību izraisošas vielas un iespēja pilsētu apmeklēt likuma pārkāpējiem.

1.3 Rīcības virzienu raksturojums

2012.gadā tika izstrādāts jaunatnes politikas īstenošanas indekss, kas ļauj sistemātiski un konceptuāli apkopot un izvērtēt jaunatnes politikas ietekmes un rezultātus noteiktās jauniešu dzīves jomās. Tas nodrošina iespēju pēc vienotiem parametriem novērtēt jaunatnes politikas īstenošanas procesu gan Latvijā kopumā, gan katrā pašvaldībā atsevišķi. 2013. gadā no augusta līdz oktobrim Ikšķiles novada pašvaldība veica „Jauniešu politikas indeksa aprēķināšanu Ikšķiles novadā”, kur tika aprēķināts jauniešu dzīves kvalitātes indekss 8 dimensijās. Kopā tika iegūtas un rezultātu analīzē iekļautas 308 aptaujas anketas.

1.3.1 Līdzdalība

Līdzdalība ir ļoti plašs jēdziens, kas ietver dažādus līdzdalības aspektus un formas. Par jauniešu līdzdalību tiek uzskatīta jauniešu iesaiste lēmumu pieņemšanā, lietderīga brīvā laika pavadīšana, dalība jaunatnes organizācijās, brīvprātīgā darba aktivitātēs, jauniešu nometnēs, sportā un kultūras dzīvē.

Dažādu līdzdalības formu pieejamība un sasniedzamība veicina ne vien indivīda personīgo attīstību, bet arī tolerantas un rīcībspējīgas sabiedrības veidošanos. Līdzdalības kontekstā ir īpaši svarīgi pievērsties jauniešu līdzdalībai dažādās aktivitātēs, radot tiem iespēju pierādīt sevi un veidot vidi sev apkārt.

Kopumā **jauniešu līdzdalības aktivitāte Latvijā** nav augsta – tikai aptuveni 1/4 jauniešu regulāri (vismaz 12 reizes gadā jeb vismaz reizi mēnesī) piedalās kādās sociālās, sabiedriskās vai interešu aktivitātēs.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu viedokli** monitoringa ietvaros tika uzdoti jautājumi, lai noskaidrotu, cik lielā mērā dažādu līdzdalības aktivitāšu pieejamība atbilst jauniešu reālajai vēlmei iesaistīties šajās līdzdalības formās, kāds ir pašreizējais līdzdalības rādītājs jauniešu vidū, kāda ir jauniešu līdzdalības pieredze un kā jaunieši novērtē informācijas pieejamību par dažādām līdzdalības aktivitātēm.

Vērtējums dimensijā „**Līdzdalība**” Ikšķiles novadā ir samērā zems (28 punkti no 100 punktiem). Dimensijas vērtējums norāda, ka jaunieši dažādos līdzdalības veidos kopumā nav aktīvi un, ievērojama līdzdalības pasākumu daļa viņiem nav aktuāla. Dimensijas vērtējums Ikšķiles novadā ir vienādā līmenī ar vērtējumu Latvijā kopumā (26 punkti), Ikšķiles novadā tas tādā pašā līmenī. Tomēr indeksa rādītājs salīdzinot ar citām dimensijām un vidējo rādītāju, ir ievērojami zemāks.

Ikšķiles novada pašvaldības domes priekšsēdētāja vietnieces Dace Kļaviņas vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Līdzdalība”: “Indeksa rādītājs dimensijā “Līdzdalība” ir atbilstošs situācijai indeksa izpētes laikā 2013. gada rudenī. Līdz 2013. gada vidum pašvaldībā nebija jaunatnes lietu speciālista, un jauniešu jautājumi tika risināti vienīgi izglītības iestāžu ietvaros. Jaunieši bija sadalījušies atsevišķās grupās, kas piesaistītas konkrētajai skolai – Ikšķiles vai Tīnūžu skolai. Turklāt pēc skolu absolvēšanas jaunieši vispār neiesaistījās novada aktivitātēs. Jauniešos trūka lokālpatriotisma. Netika nodrošināta un veicināta jauniešu iesaistīšanās lēmumu pieņemšanā. Nenotika sadarbība Ikšķiles un Tīnūžu jauniešu starpā.

Kopš 2013.gada vasarā pašvaldība aktualizēja jaunatnes lomu, pieņemot darbā jaunatnes lietu speciālistu, jauniešu aktivitāte ir būtiski palielinājusies. Sākotnēji novadā tika organizēti vairāki pasākumi, lai piesaistītu jauniešus un iedrošinātu viņus līdzdarboties.

Aktīva un neatlaidīga darba rezultātā esam panākuši, ka 2014. gada nogalē aktīvākie jaunieši paši uzņemas iniciatīvu, nebaidās uzdrošināties, ir ieguvuši zināšanu bāzi, un ar savu entuziasmu aizrauj un iedvesmo citus. Ir sācies “sniega bumbas” efekts. Paredzams, ka jau tuvākajā laikā aktīvo jauniešu skaits pieaugs, jo būt aktīvam viņu vidū ir kļuvis populāri. Jaunieši ir sapratuši, ka viņu līdzdarbošanās tiek novērtēta un atbalstīta. Ikšķiles un Tīnūžu jaunieši darbojas kopā un jūtas kā viena novada pārstāvji.

Jaunieši ir daudz sasnieguši, tomēr viņiem priekšā vēl ir daudz izaicinājumu.”

1.3.2 Izglītība un apmācība

Izglītība tiek uzskatīta par kvalitatīvas un spējīgas sabiedrības attīstības pamatu, tādēļ izglītības un dažāda veida apmācību kvalitātes un pieejamības jautājumiem jaunatnes politikas kontekstā tiek pievērsta padziļināta uzmanība visā Latvijā. Tāpat sabiedrības attīstībai nozīmīga ir **daudzpusīgas un dažādas izglītības pieejamība** – mūžizglītība, interešu izglītība, neformālā izglītība tālākizglītība u.c. Tas ne vien sniedz iespējas īstenot noteiktas vēlmes, bet arī atklāj alternatīvas izglītības un attīstības iespējas.

Kopumā **jaunieši Latvijā** pozitīvi vērtē iegūto izglītību. Absolūtais vairākums (75%) uzskata, ka viņu izglītības pieredze ir piemērota, lai iekļautos darba tirgū. Tikai 17% jauniešu kritiski vērtē iegūto izglītību. Izteikti pozitīvāk savas iegūtās izglītības piemērotību darba tirgum vērtē tie, kas ieguvuši augstāko izglītību, kamēr kritiskāki ir tikai vidējo izglītību ieguvušie jaunieši.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli par izglītību un apmācību, monitoringa ietvaros tika uzdoti jautājumi par izglītības un apmācības pakalpojumu pieejamību novadā, izglītības pieejamības atbilstību reālajām pakalpojumu izmantošanas vēlmēm, kopējo izglītības kvalitātes un skolas piedāvāto aktivitāšu apjoma novērtējumu.

Ikšķiles novada jauniešu vērtējums dimensijā „Izglītība un apmācība” ir vidējs (54 punkti no 100 punktiem). Dimensijas vērtējums novadā ir nedaudz zemākā novērtējuma līmenī, salīdzinot ar Latviju kopumā. Dimensijas vērtējums liecina, ka novada jaunieši savas iespējas iegūt viņiem vēlamu izglītības un apmācības pakalpojumu apmēru uzskata par vidējām. Tomēr dimensijas vērtējums ir augstāks nekā vidējais indeksa rādītājs (51 punkts) Ikšķiles novadā. Tas nozīmē, ka jaunieši šajā jomā situāciju vērtē pozitīvāk salīdzinājumā ar citām dimensijām.

Ikšķiles novada pašvaldības Izglītības nodaļas vadītājas Māras Niedras vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Izglītība un apmācība”: “Ņemot vērā, ka vairums respondentu ir vecumā no 13 - 15 gadiem, rādītājs atbilst reālajai situācijai. Šajā vecumā bieži vien jaunieši vēl nav skaidri izlēmuši, ko viņi vēlētos sasniegt nākotnē, kādām jomām pievērsties, lai būtu konkurētspējīgi darba tirgū. Līdz ar to viņi pilnībā nenovērtē un/vai ir diezgan kritiski par tām iespējām, ko piedāvā formālā, neformālā un interešu izglītība pašvaldībā.

Uz turpmāko jauniešu iesaisti un attīstības iespējām izglītībā raugos pozitīvi, jo, manuprāt, jaunieši novadā kļūst arvien aktīvāki un arvien vairāk novērtē pašvaldības atbalstu. Viņi iesaistās gan piedāvātajās aktivitātēs, gan meklē atbalstu, lai realizētu paši savas idejas.”

1.3.3 Brīvprātīgais darbs

Brīvprātīgais darbs ir viens no veidiem, kā jauniešus iesaistīt, veicinot līdzdalību, attīstīt profesionālās un sociālās iemaņas, justies vajadzīgam sabiedrībā, uzlabot spējas strādāt komandā, lietderīgi pavadīt brīvo laiku un gūt darba pieredzi. Jaunatnes brīvprātīgā darba veicināšana un atbalstīšana ir viena no jaunatnes politikas prioritātēm Latvijā. Jauniešu iesaiste brīvprātīgā darba aktivitātēs ir gan viņu personisks, gan visas sabiedrības ieguvums. Galvenie ieguvumi no brīvprātīgā darba veikšanas ir jauniešiem pašam – viņa zināšanu, prasmju un iemaņu attīstība un lietderīga brīvā laika pavadīšana. Brīvprātīgajā darbā jaunieši apgūst un iegūst nozīmīgas personīgās un profesionālās prasmes, kas nodrošina viņu konkurētspēju darba tirgū ilgtermiņā. Iesaistīšanās brīvprātīgajā darbā ļauj stiprināt arī jauniešu pilsoniskuma apziņu un sociālo līdzatbildību par visai sabiedrībai būtiskiem attīstības procesiem.

Latvijā jaunieši ir informēti par to, kas ir brīvprātīgais darbs, tomēr nepilnīgi tiek nodrošināta praktiska informācija par iespējām kļūt par brīvprātīgo. Lai gan vairāk nekā puse jauniešu vismaz reizi gadā veic brīvprātīgo darbu, regulāri brīvprātīgie ir ne vairāk kā 1/10 no Latvijas jauniešiem. Izteikti zema ir brīvprātīgo aktivitāte pilngadīgo jauniešu vidū.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli par brīvprātīgo darbu, monitorings ietver jautājumus par brīvprātīgā darba veikšanas regularitāti, vēlmēm turpmākajā gadā veikt brīvprātīgo darbu un kopējo informācijas pieejamību par brīvprātīgo darbu.

Vērtējums dimensijā „**Brīvprātīgais darbs**” ir vidējs (51 punkti no 100 punktiem). Dimensijas vērtējums norāda, ka jaunieši novadā ir vidēji ieinteresēti brīvprātīgā darba veikšanā. Salīdzinot šīs dimensijas rādītāju ar Latvijas vidējo rādītāju (45 punkti), Ikšķiles novadā tas ir augstāks. Tomēr indeksa rādītājs salīdzinot ar citām dimensijām un vidējo rādītāju ir zemāks.

Ikšķiles novada pašvaldības brīvprātīgās jauniešu Sabīnes Vaivodišas vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Brīvprātīgais darbs”: “Brīvprātīgais darbs Ikšķiles novadā pārsniedz Latvijas rādītāju, kas, manuprāt, ir ļoti labs rezultāts. Ikšķilē ir ne tikai aktīvi iedzīvotāji, bet arī paši lēmumu pieņēmēji – deputāti rāda piemēru un aktīvi piedalās novada pasākumos, tādejādi mudinot jauniešus līdzdarboties. Tomēr salīdzinot ar pārējām jaunatnes jomas dimensijām, brīvprātīgā darba iespējām ir vēl ir kur augt un attīstīties. Sākot ar šo gadu tika ieviestas brīvprātīgā darba uzskaites grāmatiņas, kurās tiek atzīmēta katra nostrādātā stunda. Nostrādājot 60 stundas, tiek izsniegts apliecinājums, ko var pievienot CV. Manuprāt, tas ir lielisks veids, kā piesaistīt jauniešus un pārējos iedzīvotājus iesaistīties brīvprātīgajā darbā.

Ikšķile vienmēr ir atšķīrusies ar to, ka tā nepārtraukti attīstās. Arī jaunieši aizvien vairāk iesaistās novada aktivitātēs. Atsaucība pieaug, un jaunieši arī novērtē pieredzi, ko ir ieguvuši līdzdarbojoties novada attīstībā. Manuprāt, aizvien lielāka jauniešu iesaistīšanās novadam aktuālu jautājumu risināšanā, ļaus ātrāk attīstīties arī brīvprātīgajam darbam.”

1.3.4 Jaunrade un kultūra

Jauniešu attīstība lielā mērā ir saistīta ar kultūras, sociālo un ekonomisko vidi, kurā jaunieši attīstās. Plašs **kultūras** skatījums sniedz jauniešiem iespējas „redzēt” un „zināt” vairāk, meklēt dažādus risinājumus un izvērtēt dažādus rīcības modeļus ikdienas situācijās. Plaša dažādu zināšanu bāze tiek uzskatīta par jaunrades un inovāciju veicinātāju sabiedrībā, savukārt jaunrades reālais līmenis un potenciāls veicina sabiedrības ekonomiskās un sociālās situācijas uzlabošanu.

Kultūras un jaunrades līdzdalība tiek vērtēta arī kā būtisks faktors jauniešu personības izaugsmē un veidojot piederību lokālā un globālā kopienā. Savukārt spējas un iespējas realizēt savus talantus un izpaust radošumu ir būtisks faktors darba tirgū nepieciešamo prasmju un zināšanu apgūvē. Mūsdienās jaunrade un kultūra tiek balstīta uz jauno tehnoloģiju un jauno mediju izmantošanu, kā arī kultūras un radošo industriju sektoru sadarbību, lai nodrošinātu jauniešu radošuma realizēšanas platformas. Īpaši uzsvērtā, tiek starpkultūru dialoga veidošana, sekmējot jauniešu sociālo toleranci, iecietību un atvērtību citām kultūrām un tradīcijām.

Latvijas jaunieši ir aktīvi kultūras patēriņā kā skatītāji, bet ne tik aktīvi – kā dalībnieki. Kultūras patēriņš pēdējo piecu gadu laikā jauniešu vidū ir pieaudzis straujāk nekā līdzdalība dažādās cita veida aktivitātēs. Kultūras līdzdalību ierobežo jauniešiem pieejamās iespējas – vēlme piedalīties dažāda veida pasākumos ir lielāka, nekā šobrīd pieejamās iespējas, īpaši attiecībā uz populārās jeb masu kultūras pasākumiem.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli par jaunradi un kultūru, monitorings ietver jautājumus par interesi izmantot dažādus kultūras pakalpojumus, par dažādu pasākumu pieejamības atbilstību pakalpojumu izmantošanas interesei, kā arī par aktivitātes līmeni pasākumu organizēšanas iniciēšanai.

Vērtējums dimensijā „**Jaunrade un kultūra**” ir vidējs (56 punkts no 100 punktiem). Tas norāda, ka jaunieši šajā jomā ir vidēji aktīvi un viņiem ir daļēja interese par kultūras norisēm novadā. Dimensijas „Jaunrade un kultūra” rādītājs novadā ir zemāks nekā vidējais rādītājs Latvijā (59 punkti). Dimensijas rādītājs ir mazliet augstāks, salīdzinot ar vidējo indeksa rādītāju novadā (51 punkts).

Ikšķiles novada pašvaldības Kultūras un sporta pārvaldes vadītājas Dzintras Čudares - Bērziņas vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Jaunrade un kultūra”: “Iepazīstoties ar indeksa rezultātiem (ne tikai kultūras nozarē), esmu patīkami pārsteigta – Ikšķiles novadam ir viens no labākajiem rādītājiem. Tas priecē, jo mūsu novadā patiešām ir aktīvi un zinātkāri jaunieši.

Jauniešu iesaiste un attīstības iespējas nākotnē novada kultūras dzīvē vērtējamas kā ļoti pozitīvas. Kultūras iestādēm jau šobrīd ir paredzētas funkcijas - nodrošināt kultūras pieejamību un sabiedrības līdzdalību kultūras procesos vietējo pašvaldību līmenī. Tāpat rosināt jauniešos interesi par kultūru un apmierināt viņu kultūras vajadzības, veicināt jebkura jaunieša iespēju sevi radoši izpaust un pilnveidot amatiermākslā un tautas mākslā.”

1.3.5 Nodarbinātība un uzņēmējdarbība

Jauniešu nodarbinātība ir viena no būtiskākajām jaunatnes un arī nodarbinātības politikas jomām ES. Tam par iemeslu ir gan ekonomiskās krīzes radītais augstais jauniešu bezdarba līmenis visā Eiropā, gan ilgtermiņa prognozes par demogrāfiskās slodzes izteiktu palielināšanos lielā daļā ES valstu. Bieži tiek diskutēts par jaunatnes bezdarbu, apgūto zināšanu līmeņa un kvalitātes neatbilstību darba tirgus prasībām, grūtībām savienot darbu ar mācībām un dažāda vecuma jauniešiem piemērotu nodarbinātības veidu trūkumu. Tajā pašā laikā, kad pastāv sarežģījumi jaunatnes nodarbinātības jomā, paralēli tiek norādīts, ka ekonomisko attīstību var veicināt kvalitatīvas uzņēmējdarbības attīstība un jaunu, inovatīvu uzņēmumu veidošanās.

Jauniešu nodarbinātība tiek skatīta kontekstā ar izglītību - apgūto prasmju kvalitāte un piemērotība darba tirgum, kā rezultātā jauniešiem tiktu nodrošināta konkurētspējīga pozīcija, sagatavojoties dzīvei pēc izglītības apgūšanas. Īpaši tiek akcentētas arī jauniešu prakses iespējas, nodarbinātības un karjeras konsultāciju pieejamība un formālās un neformālās izglītības sinerģija. Kā alternatīva darba ņēmēja statusam tiek identificēta jaunatnes uzņēmējdarbība un sava uzņēmuma dibināšana, kas ir viena no iespējamajām jaunatnes bezdarba mazināšanai. Tādēļ arvien vairāk tiek sekmēta izglītība uzņēmējdarbības jomā, piemēram, attīstot sadarbību starp skolām un uzņēmumiem.

Latvijā 15–24 gadu vecuma jauniešu bezdarbnieku skaits kopš 2009.gada ir ievērojami samazinājies (tajā skaitā, samazinās arī to jauniešu bezdarbnieku īpatsvars, kuru bezdarba ilgums ir lielāks par vienu gadu). Absolūtais vairākums jauniešu-bezdarbnieku ir vecuma grupā no 20–24 gadiem (aptuveni 90%). Jauniešu bezdarbnieku kopskaitā 17% bija ilgstošie bezdarbnieki, 10% – personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma, 4% – personas ar invaliditāti. Vairākumam jauniešu viedokļi par darba tirgu ir pesimistiski. Tikai neliela daļa jauniešu uzskata, ka Latvijā ir iespējams atrast labu darbu. Novērojams arī, ka izteikti pieaugusi tāda darba aspekta vērtība, kā darba stabilitāte, kas norāda uz jauniešu bažām ne vien par darba iegūšanu, bet arī ilgtermiņa nodarbinātību. Īpaši izteikti tas vērojams reģionos ārpus lielajām pilsētām.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli par uzņēmējdarbību un nodarbinātību, monitorings ietver jautājumus par viņu apgūto prasmju piemērotību darba tirgum, īpaši pievēršoties prasmēm un zināšanām, kuras apgūtas skolā un studijās, un prasmēm un zināšanām, kuras apgūtas interešu vai neformālās izglītības vietās, kā arī par vēlāmākajām nodarbinātības formām nākotnē.

Vērtējums dimensijā „**Nodarbinātība un uzņēmējdarbība**” ir drīzāk augsts (64 punkti no 100 punktiem). Dimensijas vērtējums parāda, ka jaunieši savu prasmju kvalitāti, kas saistīta ar iekļaušanos darba tirgū, novērtē salīdzinoši augstu. Dimensijas vērtējums, salīdzinot ar Latvijas vidējo vērtējumu (71 punkts), ir nedaudz zemāks, tomēr tas ir ievērojami augstāks par vidējo indeksa rādītāju Ikšķiles novadā (51 punkts). Tas liecina, ka situāciju novadā šajā jomā jaunieši novērtē vispozitīvāk. Salīdzinot ar visām pārējām septiņām dimensijām, šīs dimensijas rādītājs ir otrs augstākais rādītājs.

Ikšķiles novada pašvaldības Uzņēmējdarbības veicināšanas komisijas vadītāja Linarda Liberta vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Nodarbinātība un uzņēmējdarbība”: “Rezultāts ir viduvējs (64 no 100 punktiem). Diemžēl viduvējība ir vissliktākais kas var būt/ Augsts rezultāts būtu lieliski, zems - būtu skaidrs, ka galīgi nav kārtībā. Pie viduvēja rezultāta ir nepieciešama daudz nopietnāka analīze un izvērtējums, kur un kāpēc ir problēmas. Es ieteiktu nodarbinātības un uzņēmējdarbības sektorā vairāk pievērst uzmanību jauniešu problēmām, uzklusot viņu viedokli par to kas un kur traucē sasniegt augstāku rezultātu.

Uz nākotni es raugos ar cerībām, jo jādara viss, lai pēc iespējas vairāk jauniešus iesaistītu uzņēmējdarbībā un veicinātu jauniešu nodarbinātību. Nepieciešams atrast pareizo pieeju, lai šī informācija sasniegtu jauniešus. Ņemot vērā mūsdienu jauniešu pasivitāti, ir jārada instrumenti, lai šo pasivitāti, nevēlēšanos uzņemties riskus un atbildību, mazinātu. Jāveicina jauniešu iesaistīšana uzņēmējdarbībā ar mērķi, lai “karognesējs” aizrauj līdzīgi citus.”

1.3.6 Veselības aizsardzība un labklājība

Veselības un labklājības līmenis kopumā tiek mērīts ļoti dažādi. Visbiežāk pētījumos padziļināta uzmanība tiek pievērsta atsevišķiem, konkrētiem veselības, sociālās politikas vai labklājības aspektiem. Kopumā iegūtā informācija ir salīdzinoši sadrumstalota un sarežģīti pārvaldāma.

Dažas no **būtiskākajām prioritātēm jauniešu veselības jomā** ir smēķēšana, alkohola un narkotisko vielu lietošana, neveselīgas pārtikas patēriņš, nepietiekama fiziskā aktivitāte un aptaukošanās. Lai gan kopumā Eiropā un arī Latvijā jauniešu veselības stāvoklis vērtējams kā labs, aktuāli ir jautājumi par veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un dzīves kvalitātes līmeni atsevišķās jauniešu mērķa grupās – zemu ienākumu ģimenes, ārpusģimenes aprūpē esošie jaunieši, jaunieši-bezdarbnieki, jaunieši lauku apvidos. Tāpat novērojams, ka negatīva ietekme uz jauniešu veselību un labklājību bijusi ekonomiskajai krīzei, īpaši attiecībā uz nepilngadīgiem jauniešiem, kuri dzīvo maznodrošinātās ģimenēs, kā arī jauniešiem, kuri zaudējuši darbu un ir ilglaicīgi bezdarbnieki.

Vairums **Latvijas** jauniešu novērtē, ka viņu veselības stāvoklis ir labs, aptuveni puse jauniešu uzskatāmi par mazkustīgiem vai nepietiekoši fiziski aktīvām personām, kuras ar fiziskām vai sporta aktivitātēm nodarbojas ne vairāk kā 2,5 stundas nedēļā. Tajā pašā laikā lielākajai daļai jauniešu ir pieejamas daudzveidīgas sporta nodarbības: skriešana, sporta zāle, komandu sporta spēles u.tml.. Ierobežotas ir vien jauniešu iespējas nodarboties ar peldēšanu, lai gan arī šādas iespējas ir pieejamas aptuveni 1/2 jauniešu Latvijā. Neskatoties uz piedāvātajām iespējām, tikai neliela daļa Latvijas jauniešu ir aktīvi sportisti vai fizisko aktivitāšu veicēji. Tajā pašā laikā pozitīvi vērtējama tendence, ka palielinās to jauniešu īpatsvars, kuri ikdienā lieto veselīgu pārtiku – pēdējo sešu gadu laikā novērojams pieaugums par 10%.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu viedokli**, monitorings ietver jautājumus par viņu dzīves kvalitātes novērtējumu, veselības stāvokli un fizisko aktivitāšu līmeni.

Vērtējums dimensijā „**Veselības aizsardzība un labklājība**” ir salīdzinoši augsts (65 punkti no 100 punktiem). Dimensijas rādītājs liecina, ka jaunieši savu fiziskās veselības un labklājības līmeni novērtē samērā augstu. Ikšķiles novadā šīs dimensijas rādītājs ir augstāks par valsts vidējo rādītāju (62 punkti). Rādītājs ir arī ievērojami augstāks (pats augstākais) par vidējo indeksa rādītāju Ikšķiles novadā (51 punkts).

Ikšķiles novada pašvaldības sporta metodiķa Arvja Laganovska vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Veselības aizsardzība un labklājība”: “Jauniešu veselības

aizsardzības un labklājības indekss ir visaugstākais no rādītājiem Ikšķiles novadā. Tas apliecina, ka liela daļa Ikšķiles novada bērnu, skolēnu un jauniešu ir atraktīvi, atbildīgi pret savu veselību un labklājību. Sporta jomā pierādās vislielākā jauniešu atdeve, pat neskatoties uz to, ka pašlaik Ikšķiles sporta infrastruktūra ir tikai procesā un pie tās vēl daudz jāstrādā. Šobrīd ļoti labi izpaužas jauniešu ideju ģenerēšana, radošums, lai pēc iespējas lietderīgāk izmantotu jau esošos Ikšķiles novada resursus. Uzskatu, ka mūsu jaunieši savu “latiņu” ir noteikuši virs vidējā Latvijas līmeņa un citām pilsētām būs grūti konkurēt ar viņu sasniegumiem. Turklāt jauniešiem ir iespējas arī turpmāk progresēt un gūt arvien lielākus sasniegumus. Domāju, ka nākotnē pastāv liela iespēja pašreizējo indeksu uzlabot.

Sporta jomā gandrīz jebkura vecuma iedzīvotājiem ir iespēja radoši ģenerēt savas idejas, ko Ikšķiles novada jaunieši arī aktīvi izmanto. Tomēr viņu potenciāls vēl ir ļoti liels. Ikšķiles novada pašvaldība iespēju robežās labprāt palīdz un atbalsta jauniešu aktivitātes.

Liela daļa jauniešu tikai citu jauniešu “dzīti” apmeklē sporta vai kāda cita veida aktivitātes un tikai aptuveni 10% jauniešu zina kā, kur un ar ko strādāt un iegūt informāciju, lai veiksmīgi realizētu savas idejas. Ikšķiles novada pašvaldība kopā ar šiem aktīvajiem jauniešiem strādā, lai nodrošinātu pilnvērtīgu informāciju un mudinātu iesaistīties arī citus jauniešus, kuri vēl neapzinās Ikšķiles novada sniegtās iespējas un nezina, kā realizēt savas idejas mūsu novada attīstībai.

Nemot vērā, ka jau šobrīd Ikšķiles novads spēj sasniegt tik augstu veselības aizsardzības un labklājības indeksu, tad piesaistot arvien vairāk jauniešus, spēsim pacelt šo līmeni vēl augstāk un mūsu novads būs konkurētspējīgs ne vien Latvijā, bet arī starptautiskā līmenī.”

1.3.7 Sociālā iekļaušana

Sociālās iekļaušanas tematika aptver ne vien jautājumus par emocionālo drošību vai līdzvērtīgu iespēju nodrošināšanu pēc dažādām pazīmēm atšķirīgām personām, sociālās iekļaušanas jautājumi ir arī jautājumi par labvēlīgas vides nodrošināšanu, kopējā savstarpējās uzticības līmeņa nodrošināšanu un iespējām ietekmēt sev nozīmīgus apkārtējos notikumus.

Aspektiem, kuri nosaka **sociālās iekļaušanas** tēmas aktualitāti kā Latvijā, tā ES mērogā ir jauniešu bezdarbs, sociālā nevienlīdzība sabiedrībā kopumā, ierobežotas jauniešu iespējas līdzdalībā un politisko lēmumu pieņemšanā, nabadzības risks daudzām jauniešu grupām.

Vērtējot **Latvijas** kontekstā, salīdzinoši liels ir nabadzības riskam pakļauto jauniešu īpatsvars, īpaši starp nepilngadīgajiem jauniešiem, kur katrs ceturtais jaunietis ir pakļauts nabadzības riskam. Turklāt šādā aspektā situācija pēdējo piecu gadu laikā nav būtiski mainījusies. Tāpat ļoti aktuāla ir jauniešu nodarbinātība problēma. Lai gan pēdējo gadu laikā bezdarba rādītāji ir mazinājušies, tie joprojām ir daudz augstāki, salīdzinājumā ar pirmskrīzes periodu. Turklāt jaunieši uzskata, ka viņu iespējas atrast darbu, ir ļoti ierobežotas. Latvijā ir aptuveni 30 tūkstoši jauniešu, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst profesionālās zināšanas. Šo jauniešu sociālā iekļaušana ir viens no būtiskākajiem tuvākā laika uzdevumiem. Minētajā kontekstā jāņem vērā, ka jaunieši palīdzību sarežģītās situācijās visbiežāk meklētu pie ģimenes locekļiem un radniekiem, kamēr izteikti zema ir uzticēšanās un ekspektācijas valsts un pašvaldību nodrošinātajai palīdzībai un atbalstam.

Sociālās atstumtības riski ir saistīti ne tikai ar bezdarba un nabadzības faktoriem. Būtisks riska faktors ir arī ierobežotas jauniešu iespējas iesaistīties politisko lēmumu pieņemšanā, iekļauties mobilitātes aktivitātēs un nodarboties ar uzņēmējdarbību. Tāpat ir jāņem vērā, ka gandrīz katrs desmitais jaunietis uzskata, ka viņam nav pieejama pilnvērtīga veselības aprūpe. Tas nozīmē, ka svarīgi risināt ne tikai ar nodarbinātību un materiālo nodrošinātību, bet arī sabiedrisko un pilsonisko līdzdalību saistītus jautājumus.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli, monitorings ietver jautājumus par uzticības līmeni citiem cilvēkiem un par iespējām ietekmēt lēmumu pieņemšanu dažādos sociālajos līmeņos.

Vērtējums dimensijā „Sociālā iekļaušana” ir vidējs (49 punkti no 100 punktiem). Dimensijas rādītājs atklāj, ka jaunieši apkārtējā sociālajā vidē jūtas vidēji labi. Novadā dimensijas rādītājs atbilst rādītājam Latvijā (48 punkti). Novada mērogā rādītājs nedaudz

atpaliek no vidējā indeksa rādītāja (51 punkts). Ikšķiles novadā pozitīvi vērtējams, ka nav liels jauniešu bezdarbnieku skaits.

Ikšķiles novada pašvaldības Sociālā dienesta vadītājas Dzintras Švirkstes vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Sociālā iekļaušana”: “Mūsaprāt indekss ir atbilstošs situācijai Latvijā, tas neatšķiras no rādītājiem republikā. Raugoties uz jauniešu iesaisti un attīstības iespējām, mūsaprāt, jauniešu pašizjūtu apkārtējā vidē lielā mērā ietekmē gan sabiedrības tolerances līmenis pret dažādību, kas nosaka arī to, kurām institūcijām, sociālām grupām un indivīdiem jaunieši spēj uzticēties un kuras viņam izraisa negatīvas emocijas. Tāpat pašizjūtu ietekmē arī nedrošības sajūta – “Vai es tikšu pieņemts?”. Tādēļ jauniešu pašizjūtu apkārtējā sociālajā vidē varētu paaugstināt, mudinot celt pašu tolerances līmeni. Dažādi pasākumi, kas veicinātu dziļāku izpratni par apkārtējo sociālo vidi un tās daudzveidību, varētu veicināt pozitīvu pašizjūtu.”

1.3.8 Jaunatne un pasaule

Jaunatnes un pasaule tiek skatīta tādos faktoros kā iecietība, sociālā iekļaušana un starptautiskā konkurētspēja, jauniešu pārrobežu mobilitāte un sadarbība, piemēram, brīvprātīgais darbs un prakse. Mūsdienu globalizētajā pasaulē ir radušās dažādas iespējas, kuras pirms vairākiem gadu desmitiem nepastāvēja. Interneta attīstība nodrošinājusi iespēju komunicēt ar dažādu tautību un valstu pārstāvjiem, pavērusās plašākas izglītības un nodarbinātības iespējas, paaugstinās ne vien informētības pakāpe par dažādiem pasaules līmeņa notikumiem, bet arī interese par tiem. Šobrīd jaunieši vairs nesaista savu ikdienu un dzīvi kopumā tikai ar kādu vienu nelielu teritoriālu vienību. Tādēļ ir nozīmīgi panākt, lai jaunieši izprot savu „vietu” un nozīmi pasaulē – jauni cilvēki ir spējīgi aktīvi rīkojoties un līdzdarbojoties, veidot sev patīkamu un piemērotu sociālo, ekonomisko un politisko vidi.

Tomēr situācija **Latvijā** ir atšķirīga. Tikai neliela daļa jauniešu interesējas par notiekošo ārpus savas valsts. Līdztekus par notiekošo valstī kopumā jaunieši interesējas vairāk nekā par notikumiem savā dzīvesvietā un reģionā. Vismaz daļēji to iespējams saistīt ar jauniešu uzskatu, ka viņiem personīgi ir ļoti maza ietekme uz notiekošo citur pasaulē. Tajā pašā laikā vairākums uzskata, ka notiekošais citur pasaulē noteikti ietekmē Latvijā dzīvojošos jauniešus. Jaunieši ir arī skeptiski savos vērtējumos par iespējam ietekmēt lēmumus lokālā, reģionālā, nacionālā vai starpnacionālā līmenī, kas visdrīzāk arī ietekmē jauniešu pasivitāti līdzdalībā dažādās sabiedriskās un politiskās aktivitātēs, kas saistītas ar globāli nozīmīgu jautājumu risināšanu. Kopumā jaunieši nesaskata nepieciešamību iesaistīties politiskās un formālās aktivitātēs, bet par būtiskākām uzskata nevalstiskā sektora un individuālas personīgas aktivitātes. Tas savukārt nozīmē, ka lielāka uzmanība jāpievērš efektīvu jauniešu iesaistes mehānismu radīšanai, kā arī reālas un praktiskas jauniešu ietekmes uz lēmumu pieņemšanu nodrošināšanā.

Lai noskaidrotu **Ikšķiles novada jauniešu** viedokli par jaunatni un pasauli, monitorings ietver jautājumus par informētības līmeni par notikumiem dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās, par iespējam ietekmēt dažādu valsts un sabiedrības līmeņa lēmumu pieņemšanu un iespējam ietekmēt jauniešu ikdienā un sadzīvē nozīmīgu jautājumu izlemšanu dažāda līmeņa teritoriālajās vienībās.

Vērtējums dimensijā „Jaunatne un pasaule” ir vidējs (44 punkti no 100 punktiem), šāds jauniešu vērtējums dimensijā ir visā novada teritorijā. Pētījums parāda, ka jaunieši vidēji augstā līmenī interesējas par dažādu līmeņu notikumiem, tāpat viņi salīdzinoši labi izjūt savas iespējas ietekmēt dažādu lēmumu pieņemšanu visos līmeņos. Dimensijas rādītājs ir daudz

augstāk par vidējo Latvijas rādītāju (38 punkti). Ikšķiles novada kontekstā pozitīvi vērtējams, ka augstu tiek vērtēts jauniešu patriotisma un lojalitāte pret savu novadu.

Ikšķiles novada pašvaldības Attīstības nodaļas Indras Lejas vērtējums par indeksa rādītāju dimensijā “Jaunatne un pasaule”: “Indeksa rādītājs ir augstāks nekā vidējais rādītājs Latvijā, kas ir ļoti iepriecinoši. Tomēr salīdzinot ar citu nozaru indeksiem - otrs zemākais, kas vairs nav tik patīkami. Ņemot vērā, ka šāda tendence vērojama visā Latvijā, ir jāpieņem, ka šī ir jaunatnes kopēja iezīme. Interese par sabiedrības procesiem parādās vēlāk, apmēram pēc studiju beigšanas, kad jāsāk pieņemt dzīvē svarīgi lēmumi – par darbu, par ģimeni, par dzīvesvietu.

No otras puses - vērtējot, cik zems bija vēlētāju aktivitātes līmenis pēdējās vēlēšanās, nepieciešams veikt izglītojošu darbu par to, cik svarīgs ir katra indivīda viedoklis. Ir jāiegulda darbs jauniešos, lai nākotnē Latvijā izaugtu sociāli atbildīga iedzīvotāju paaudze.

Šodien informācija un tās pieejamība vairs nav problēma, drīzāk pārplīnība. Jauniešiem pasaules redzējums ir plašāks, nepastāv vairs novadu un pat valstu robežas. Viņi ir brīvi savā izvēlē un iespējās. Vērojama arī tendence, ka jaunieši vairs nevēlas būt tikai informācijas patērētāji, viņi vēlas izteikt viedokli, kaut vai uzspiežot pogu “Like”, tādējādi veidojot atgriezenisku saikni. Ir svarīgi meklēt jaunus risinājumus, lai viedoklis no jauniešiem tiek saņemts, viņiem aktuālos jautājumus, kas ietekmē viņu dzīves apstākļus.

Ikšķiles novada jaunieši ir aktīvi un nebaidās izteikt viedokli. Kā runā “ikšķiliešiem vienmēr ir savs viedoklis”. Taču diemžēl pietrūkst uzņēmības un atbildības, vismaz pagaidām. Jaunieši ne reti izsaka viedokli, kam būtu jābūt, bet neuzņemas to sasniegt un īstenot. Iespējams šeit ir jāmudina jauniešus uzņemties atbildība, kā arī jāļauj kļūdīties, riskēt un eksperimentēt.”

1.4 Kopsavilkums

Indeksa kopējais rādītājs Ikšķiles novadā ir vērtējams kā viduvējs – 51 punkts no 100 punktiem. Tas nozīmē, ka jaunieši novadā savas iegūtās prasmes, vēlmes un iespēju pieejamību, gatavojoties patstāvīgai dzīvei, vērtē kā viduvējas. Tomēr indeksa kopējais rādītājs – 51,375 punkti, ir nedaudz augstāks kā Latvijas kopējais rādītājs 50,75 punkti.

Savstarpēji salīdzinot Ikšķiles novada pētījuma rezultātus starp dimensijām redzam, ka dimensijas, „Veselības aizsardzība” (65 punkti), „Nodarbinātība un uzņēmējdarbība” (64 punkti), „Jaunrade un kultūra” (56 punkti) un „Izglītība un apmācība” (54 punkti) tiek vērtētas augstāk kā vidējais indeksa novērtējums novadā (51 punkts). Savukārt salīdzinoši zemāk tiek vērtētas dimensijas „Līdzdalība” (28 punkti), „Jaunatne un pasaule” (44 punkti), kā arī „Sociālā iekļaušana” (49 punkti). Vienāds vērtējums ar vidējo novērtējumu Ikšķiles novadā ir dimensijai „Brīvprātīgais darbs” (51 punkts).

Ikšķiles jaunatnes politikas indekss salīdzinot ar Latviju	Latvija	Ikšķiles novads
Izglītība un apmācība	57	54
Līdzdalība	26	28
Brīvprātīgais darbs	45	51
Jaunrade un kultūra	59	56
Nodarbinātība un uzņēmējdarbība	71	64
Veselības aizsardzība un labklājība	62	65
Sociālā iekļaušana	48	49
Jaunatne un pasaule	38	44
<i>KOPĀ</i>	<i>406</i>	<i>411</i>
<i>VIDĒJAIS</i>	<i>50,75</i>	<i>51,375</i>

Raugoties uz Ikšķiles novada jauniešu dzīvesveidu, tas būtiski neatšķiras no kopējā Latvijas jauniešu dzīvesveida. Jaunietis raksturojams kā egocentrisks un vērts uz individuālismu, mazāk gatavs sadarboties kopēja mērķa vārdā. Kopumā aktīvs, reizēm pat ekstrēms, dzīvesveids, jaunietis gatavs riskēt un vēlas izaicinošas izjūtas. Kā vienu no galvenajiem trūkumiem novadā norādot – izklaides un atpūtas vietu trūkumu. Jaunietis ir gatavs pārmaiņām un visaktīvākais jauno tehnoloģiju un digitālo mediju patērētājs. Šī vecuma intervāla beigās - 25 gadi - ir robežlīnija, kad jaunietis sāk pieņemt lēmumu par piesaisti kādai vietai.

2 Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokuments

2.1 Nepieciešamības pamatojums

Jaunatnes politikas efektivitāte un rezultativitāte pašvaldībā ir tiešā mērā atkarīga no ilgtermiņa plānošanas. Jaunatnes politikas plānošanas dokumenta nepieciešamību nosaka vairāki faktori. Pirmkārt, saskaņā ar Jaunatnes likumu, pašvaldības plāno vietējo darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas plānošanas dokumentus. Otrkārt, šobrīd nevienā Ikšķiles pašvaldības plānošanas dokumentā nav ietverta jaunatnes joma kā atsevišķa un līdzvērtīga nozaru politikas attīstība pašvaldībā. Treškārt, jaunatnes jomas plānošanas dokuments veicina nozares ilgtspējību, pēctecību un nepārtrauktību, kā arī nodrošina atklātības principu.

Ikšķiles novada jaunatnes politikas programma ir pirmais jaunatnes lietu plānošanas dokuments novadā, kurā definētas atbildes uz vairākiem būtiskiem jautājumiem - Ko vēlas novada jaunieši? Kādus jauniešus mūsu novadā redz pieaugušie? Ko vēlamies sasniegt?

Ikšķiles novada darba ar jaunatni plānošanas dokumenta pamatuzdevumi:

1. Mērķtiecīgi un plānveidīgi, uz pierādījumiem balstoties, realizēt jaunatnes politiku novadā, sadarbojoties ar dažādām starpnozaru institūcijām;
2. Veidot pamatotu finanšu līdzekļu nepieciešamību un izlietojumu darbam ar jaunatni.

2.2 Mērķi un prioritātes

Vīzija: Ikšķiles novads jauniešiem ir draudzīgs un mūsdienīgs, sekmē jauniešu daudzpusīgu attīstību par izglītotiem, sociāli nodrošinātiem un veselīgiem sabiedrības locekļiem, kuri ar savām vērtībām un rīcību iesaistās novada attīstībā.

Mērķis: attīstīt Ikšķiles novada jauniešus kā līdzvērtīgu sabiedrības daļu, kas atbildīgi piedalās lēmumu pieņemšanā un līdzdarbojas sociālās, veselības, kultūras, sporta, izglītības un uzņēmējdarbības vides attīstībā.

Par galvenajām Ikšķiles novada jaunatnes politikas prioritātēm 2015. – 2017. gadā tiek izvirzītas:

1. Līdzdalība:

Līdzdalība kā joma viszemāk novērtēta gan novadā, gan Latvijā. Lai veicinātu daudzpusīgu jauniešu iesaistīšanos novada dzīvē, ir jāveic brīvprātīgā darba popularizēšana, lokālpatriotisma attīstīšana, jauniešu domes un skolēnu pašpārvalžu attīstība, kā arī jāpilnveido jauniešiem aktuālas informācijas aprīte un pieejamība. Jauniešu līdzdalība jāveicina arī lēmumu pieņemšanas procesu iesaistē, veicinot sadarbību ar pašvaldību un tās iestādēm.

2. Nodarbinātība un uzņēmējdarbība:

Lai arī novada kontekstā nodarbinātība un uzņēmējdarbība ir viena no augstāk novērtētajām jomām, tomēr salīdzinājumā ar Latviju kopumā, nodarbinātība un uzņēmējdarbība vērtējama kā viens no zemākajiem rādītājiem. Lai attīstītu šo virzienu, nepieciešams aptvert tādas jomas kā brīvprātīgā darba popularizēšana novadā un neformālās izglītības programmu attīstība novada skolās, kas sniegtu iespēju skolas vecuma jauniešiem attīstīt uzņēmējdarbības prasmes un iemaņas.

3. Izglītība un apmācība:

Raugoties uz kvantitatīvajiem rādītājiem, jāsecina, ka salīdzinājumā ar Latviju kopumā, izglītība un apmācība tiek vērtēta kā sliktākais rādītājs, savukārt vērtējot novada ietvaros, izglītība un apmācība ierindojas tikai piektajā vietā. Tā kā izglītība un apmācība ir ļoti nozīmīga jauniešu attīstībā, ir nepieciešams veicināt dažādu un daudzpusīgu, īpaši neformālās izglītības pieejamību novadā, radot jauniešiem iespēju attīstīt prasmes un iemaņas, kuras formālā izglītība nepiedāvā. Kā arī būtisks faktors būtu regulāra profesionālās karjeras izglītība un apmācība.

3 Rīcības programma

Nr.p.k.	Pasākumi/aktivitātes izvirzītā mērķa sasniegšanai	Rezultāti vais rādītājs līdz 2014. gads	Rezultāti vais rādītājs 2015.- 2017. gads	Finansēj uma avoti	Atbildīgā strukturvienība /iestāde	Līdzatbildīgā strukturvienība/iestāde
3.1. Rīcības virziens - līdzdalība						
3.1.	Nodrošināt jauniešiem iespēju līdzdarboties jaunatnes politiku ietekmējoša lēmumu pieņemšanas procesā:					
3.1.1.	Organizēt diskusijas “Kafija ar politiķiem” vismaz reizi pusgadā	3	6	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, NVO, starpnozaru speciālisti
3.1.2.	Nodrošināt un atbalstīt Ikšķiles novada jauniešu domes darbību, regulāri (vismaz reizi mēnesī) organizējot jauniešu domes sēdes un tikšanās	36	36	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, NVO, skolēnu pašpārvaldes
3.1.3.	Atbalstīt Ikšķiles novada skolēnu pašpārvalžu attīstību, organizējot regulāras tikšanās un izstrādājot metodiskus ieteikumus par pašpārvalžu lomu izglītības iestādēs	2	6	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Skolēnu pašpārvaldes, izglītības iestādes
3.1.4.	Nodrošināt efektīvu sadarbības un uzskaites mehānismu starp pašvaldību un NVO/biedrībām, kuras strādā ar jauniešiem novadā	1	1	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	NVO
3.1.5.	Nodrošināt jauniešiem nozīmīgas un viņu interesēm atbilstošas informācijas pieejamību un apriti, attīstot informācijas kanālus un	1	1	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	NVO, Jauniešu dome, skolēnu pašpārvaldes, starpnozaru speciālisti

	attīstot Ikšķiles jauniešu portālu					
3.2.	Sekmēt jauniešu līdzdalību un iniciatīvu realizēšanu sporta, kultūras, veselības un brīvā laika pavadīšanā:					
3.2.1.	<p>Sekmēt starpnozaru (veselības, kultūras, izglītības un sporta jomas) sadarbību, kopā īstenojot projektus/pasākumus/aktivitātes vismaz 2 reizes gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ielas kultūras un sporta pasākums - dažādas veselības veicināšanas aktivitātes veselīgs dzīvesveids, atkarību profilakse, vardarbības veidi u.c. 	1	12	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Sporta, kultūras, izglītības nozaru vadītāji, Veselības un speciālo lietu pārvalde, jauniešu dome, NVO
3.2.2.	Organizēt jauniešu projektu konkursu vismaz reizi gadā, lai īstenotu jauniešu iniciatīvas	0	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, skolēnu pašpārvaldes, NVO
3.2.3.	Rīkot jauniešiem brīvā laika aktivitātes vismaz reizi mēnesī	12	36	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	sporta, kultūras, izglītības nozaru vadītāji, Veselības un speciālo lietu pārvalde, jauniešu dome, NVO
3.2.4.	Veicināt sociālā riska grupu jauniešu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem integrāciju sabiedrībā, organizējot nometnes un dažādus pasākumus	1	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa, Veselības un sociālo lietu pārvalde	Jauniešu dome, NVO

3.3.	Veicināt jauniešu iesaistīšanos brīvprātīgajā darbā:					
3.3.1.	Uzlabot brīvprātīgo jauniešu un darba organizētāju vispārējo informētību par brīvprātīgā darba iespējām pasaulē, Latvijā un Ikšķiles pašvaldībā, organizējot diskusijas un tikšanās	2	4	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	NVO, biedrības, jauniešu dome, pašvaldības iestādes un struktūrvienības
3.3.2.	Veicināt brīvprātīgā darba pieejamību, palielinot darba organizētāju (pašvaldības iestāžu, struktūrvienību, biedrību un NVO) skaitu	11	25	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	NVO, biedrību, pašvaldības iestādes, struktūrvienības
3.3.3.	Veicināt brīvprātīgā darba pieejamību, palielinot brīvprātīgo jauniešu skaitu	44	70	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, NVO, skolēnu pašpārvaldes
3.3.5.	Organizēt brīvprātīgo jauniešu godināšanas aktivitātes	1	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Brīvprātīgā darba organizētāji - pašvaldības iestādes, struktūrvienības
3.4.	Starptautiskā sadarbība un jauniešu mobilitāte:					
3.4.1.	Īstenot Eiropas brīvprātīgā darba iespējas Ikšķiles novadā	0	1	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, NVO
3.4.2.	Atbalstīt jaunatnes organizācijas starptautisko projektu sagatavošanā un īstenošanā	0	2	NVO	Attīstības nodaļa	NVO, Jauniešu dome
3.4.3.	Īstenot starptautiskos mobilitātes projektus	0	1	Pašvaldība/ES	Attīstības nodaļa	NVO, Jauniešu dome

Nr.p.k.	Pasākumi/aktivitātes izvirzītā mērķa sasniegšanai	Rezultatīvais rādītājs līdz 2014. gads	Rezultatīvais rādītājs 2015. - 2017. gads	Finansējuma avoti	Atbildīgā struktūrvienība /iestāde	Līdzatbildīgā struktūrvienība/iestāde
2. Rīcības virziens – Nodarbinātība un uzņēmējdarbība						
2.1.	Sekmēt uzņēmējdarbības prasmju attīstību un jauniešu nodarbinātību					
2.1.1.	Organizēt biznesa ideju konkursu Ikšķiles novada jauniešiem/skolēniem	1	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Uzņēmējdarbības vecināšanas komisija
2.1.2.	Organizēt karjeras izglītības pasākumu "Ēnu dienas" un palielināt "ēnošanas" vakancu skaitu	1	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Uzņēmējdarbības vecināšanas komisija
2.1.3.	Nodrošināt mācību prakses vietas jauniešiem pašvaldības iestādēs	8	15	Pašvaldība	Personāldaļa	Attīstības nodaļa pašvaldības iestādes un struktūrvienības
2.1.4.	Organizēt skolēnu nodarbinātību vasaras brīvlaikā	73	150	Pašvaldība/ NVA	Personāldaļa	Personāldaļa, pašvaldības iestādes
2.1.5.	Nodrošināt informatīvi izglītojošo atbalstu jauniešu uzņēmējdarbības uzsākšanai	2	4	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Uzņēmējdarbības vecināšanas komisija
2.1.6.	Publiskot Ikšķiles jauniešu portālā aktuālo informāciju par piedāvātiem pakalpojumiem un vakancēm	3	10	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Uzņēmējdarbības vecināšanas komisija

Nr.p.k.	Pasākumi/aktivitātes izvirzītā mērķa sasniegšanai	Rezultatīvais rādītājs līdz 2014. gads	Rezultatīvais rādītājs 2015. - 2017. gads	Finansējuma avoti	Atbildīgā struktūrvienība/iestāde	Līdzatbildīgā struktūrvienība/iestāde
3. Rīcības virziens – Izglītība un apmācība						
3.1.	Sekmēt izglītības un apmācību daudzpusību un karjeras izvēli					
3.1.1.	Organizēt karjeras dienu pasākumus novadā vismaz reizi gadā	0	3	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Izglītības iestādes, Uzņēmēji
3.1.2.	Stiprināt Ikšķiles novada jauniešu domes un skolēnu pašpārvaldes darbību, organizējot neformālās izglītības seminārus un apmācības	3	6	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Jauniešu dome, skolēnu pašpārvaldes, NVO
3.1.3.	Neformālās izglītības programmu attīstība novada skolās, lai jaunieši apgūtu un/vai uzlabotu sociālas, komunikācijas, uzņēmējdarbības u.c. nozaru iemaņas un prasmes	2	4	Pašvaldība	Attīstības nodaļa/Izglītības iestādes	Uzņēmējdarbības vecināšanas komisija
3.1.4.	Veicināt vidusskolēnu zinātniski pētniecisko darbu un studentu diploma darbu izstrādi jaunatnes jomā	2	4	Pašvaldība	Attīstības nodaļa	Izglītības iestādes